

GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Statystyki Społecznej

Warszawa, 5 czerwca 2007

Notatka informacyjna

WYNIKI BADAŃ GUS

**Sytuacja gospodarstw domowych w 2006 r.
w świetle wyników badań budżetów gospodarstw domowych**

W 2006 r. w gospodarstwach domowych ogółem przeciętny miesięczny nominalny dochód rozporządzalny na osobę wyniósł około 835 zł i był realnie wyższy o 8,5% od dochodu z roku 2005. Wzrost realnego poziomu dochodów odnotowano we wszystkich grupach społeczno-ekonomicznych. Największy wzrost realnego poziomu dochodów wystąpił, tak jak w 2005 r. w gospodarstwach rolników, natomiast najmniejszy w gospodarstwach emerytów. Zróżnicowanie dochodów pomiędzy grupami społeczno-ekonomicznymi w ramach poszczególnych źródeł dochodów nie uległo istotnym zmianom. Udział dochodów z głównego źródła utrzymania w dochodzie rozporządzalnym w grupach społeczno-ekonomicznych gospodarstw domowych był podobny do roku ubiegłego poza gospodarstwami rencistów, gdzie udział dochodu z rent z tytułu niezdolności do pracy obniżył się o 5 pkt procentowych.

Poziom przeciętnych miesięcznych nominalnych wydatków w gospodarstwach domowych ogółem w 2006 r. wyniósł około 745 zł w przeliczeniu na osobę i był realnie wyższy niż w roku poprzednim o 6,8%. We wszystkich grupach społeczno-ekonomicznych zanotowano realny wzrost poziomu wydatków.

W strukturze wydatków ogółu badanych gospodarstw domowych w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano wzrost udziału wydatków na nośniki energii, odzież i obuwie, rekreację i kulturę oraz spadek udziału wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe.

Utrzymuje się dalszy spadek poziomu ilościowego spożycia niektórych podstawowych artykułów żywnościowych, zwłaszcza - spożycia pieczywa i produktów zbożowych, mleka, tłuszczu, owoców oraz warzyw (głównie ziemniaków). W 2006 r. gospodarstwa domowe spożywały również mniej jaj, mięsa (zwłaszcza mięsa surowego) i cukru. Natomiast nieznacznie wzrosło spożycie wędlin wysokogatunkowych i kielbas trwałych oraz serów.

Utrzymała się tendencja poprawy wyposażenia gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania, tj. odtwarzacze DVD i CD, komputery osobiste z dostępem do Internetu, drukarki, telefony komórkowe, a spośród sprzętu AGD - zmywarki do naczyń, kuchenki mikrofalowe. Zaobserwowano też stosunkowo wysoką dynamikę wyposażenia gospodarstw domowych w pojazdy jednośladowe (motocykle, skutery, motorowery).

Zaobserwowana w 2006 r. poprawa sytuacji dochodowej gospodarstw domowych znalazła swoje odzwierciedlenie w szacowanych na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych wskaźnikach dotyczących zasięgu ubóstwa subiektywnego. Odsetek gospodarstw domowych, których poziom dochodów był niższy od subiektywnych granic ubóstw¹ wyniósł w IV kwartale 2006 r. ok. 18% (wobec 22,5% w IV kwartale 2005 r.). W 2006 r. zmniejszył się również odsetek osób żyjących w rodzinach, w których poziom wydatków był niższy od tak zwanej ustawowej granicy ubóstwa² (z 18% w 2005 r. do 15% w 2006 r.). Zasięg ubóstwa relatywnego³ oszacowano w latach 2005 i 2006 na 18,1% oraz 17,7%.

¹ Według metody lejdejskiej. Subiektywne granice ubóstwa dla określonego typu gospodarstw domowych odpowiadają mniej więcej poziomowi dochodów deklarowanych przez respondentów jako ledwie wystarczające.

² Kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego.

³ Procent osób w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej 50% średnich miesięcznych wydatków ogółu gospodarstw domowych.

Tablica 1. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych według grup społeczno-ekonomicznych w 2006 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Gospodarstwa domowe				
		ogółem	w tym			
			pracowni- ków	rolników	pracujących na własny rachunek	emerytów i rencistów
		w złotych na osobę				
Dochód rozporządzalny		834,68	829,18	689,75	1102,63	872,86
w tym dochód do dyspozycji		802,43	802,51	669,67	1058,86	825,86
w tym:						
Dochód z pracy najmnej		396,78	671,14	66,83	144,97	73,94
Dochód z gospodarstwa rolnego w użytkowaniu indywidualnym		38,47	6,53	464,84	4,53	7,54
Dochód z pracy na własny rachunek		70,85	14,50	9,86	841,20	8,01
Dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych		236,60	60,64	98,27	51,85	711,59
Dochód ze świadczeń pomocy społecznej		43,43	34,70	28,09	21,95	32,95
Wydatki gospodarstwa domowego		744,81	732,02	573,76	955,26	800,36
		w odsetkach				
Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne		95,7	96,4	96,5	95,4	94,1
w tym:						
Żywność i napoje bezalkoholowe		27,1	25,5	35,2	22,6	29,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe		2,7	2,8	2,7	2,4	2,4
Odzież i obuwie		5,4	6,1	5,7	7,1	3,5
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii		19,7	18,4	16,3	16,9	23,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego		5,1	5,4	5,5	5,3	4,6
Zdrowie		4,9	3,6	3,6	3,5	8,1
Transport		8,8	10,3	11,3	10,8	5,2
Łączność		5,2	5,3	4,6	5,9	4,8
Rekreacja i kultura		7,1	7,8	4,5	9,7	5,6
Edukacja		1,4	1,9	1,1	1,8	0,4
Restauracje i hotele		2,0	2,3	0,6	2,7	1,1
Pozostałe towary i usługi		5,1	5,4	4,3	5,5	4,7
		w % 2005 = 100				
Dochód rozporządzalny	nominalny	109,6	107,7	113,8	112,8	109,1
	realny	108,5	106,7	113,2	112,0	107,6
Wydatki gospodarstwa domowego	nominalne	107,9	107,0	107,5	109,8	107,3
	realne	106,8	106,0	106,9	109,0	105,8

Tablica 2. Strefa zagrożenia ubóstwem w Polsce w latach 2005 – 2006

Granice ubóstwa	Stopa ubóstwa (odsetek osób poniżej granicy ubóstwa)		Głębokość ubóstwa ^{a)} (%)	
	2005	2006	2005	2006
Relatywna (50% średnich miesięcznych wydatków gospodarstw domowych)	18,1	17,7	22	21
„Ustawowa”	18,1	15,1	23	21
Granica subiektywna (lejdejska) ^{b)}	22,5 ^{c)}	18,3 ^{c)}	26	26

a) Wskaźnik ten informuje o ile procent przeciętne dochody (wydatki) gospodarstw uznanych za ubogie są niższe od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla relatywnej i ustawowej granicy ubóstwa – wskaźnik luki wydatkowej, dla subiektywnej granicy ubóstwa - wskaźnik luki dochodowej.

b) Dane dotyczą IV kwartału.

c) Procent gospodarstw domowych.

Źródło: Szacunek na podstawie badań budżetów gospodarstw domowych.